Aan de minister voor Rechtsbescherming
De heer drs. S. Dekker
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Den Dolder, 16 september 2019.

Hooggeachte heer Dekker.

U heeft aangekondigd op 24 september aanstaande een vergadering van de klankbordgroep bij te zullen wonen. Wij danken u bij voorbaat voor uw belangstelling en het vrijmaken van uw tijd voor deze vergadering,

Vooruitlopend op deze vergadering willen wij u een paar vragen stellen over onderwerpen die wij – Belangenvereniging Den Dolder - tijdens deze vergadering (opnieuw) aan de orde gaan stellen.

De kern van onze vragen en zorgen gaat over het feit dat wij te weinig merken van een **cultuuromslag in de balans tussen zorg en veiligheid.**
Op basis van de rapporten van de Raad voor de Veiligheid heeft u zowel in de Tweede Kamer als in de pers gesteld dat er een cultuur omslag moet plaatsvinden bij Fivoor. Dat de balans tussen zorg en veiligheid anders moet. Immers, juist die disbalans tussen zorg en veiligheid heeft tot een **verlofpraktijk geleid die het drama met AF niet heeft kunnen voorkomen. Terwijl de opbouw van verlof vanuit een forensische instelling nou net bedoeld is om dit soort drama's te voorkomen.**

Ter onderbouwing van onze mening dat er nog een lange weg te gaan is met betrekking tot de cultuuromslag de volgende voorbeelden.
Allereerst natuurlijk de onderwerpen waaraan wij hieronder nog specifiek aandacht besteden. De overlast in het dorp, de doorlooproute door Duivenhorst, de weigering om meer buurtcoaches in te zetten.

Daarnaast schrokken wij van het krantenartikel in de Volkskrant dd. 23 juli 2019.
Het feit dat men voorzichtiger is geworden met het toekennen van verlof, minder risico's durft te nemen op het gebied van veiligheid/overlast, wordt door de instelling als zorgelijk ervaren. Anderzijds zien wij dat de instelling überhaupt geen juridische risico's durft te nemen om te voorkomen dat een cliënt midden in de nacht het bos ingestuurd wordt, met alle gevolgen van dien voor de veiligheid van de omgeving en voor het strafblad/resocialisatie van de cliënt zelf.

Ook horen wij, via de vele informele circuits om ons heen, geregeld de volgende door medewerkers van Fivoor (en andere FPA's) gemaakte opmerkingen voorbij komen.

> **"Het zijn psychiatrische patiënten, daar hoort drank en druggebruik nou eenmaal bij."**
> "Deze psychiatrische patiënten moeten nou eenmaal oefenen met vrijheden, dus daar horen niet **terugkeren van verlof/drank en druggebruik nu eenmaal bij. Daar moet het dorp niet over zeuren."**

"De forensische zorg levert als geheel zoveel op dat je dit soort risico's (Michael P dus) als maatschappij moet accepteren. Drama's als met Michael P zijn nou eenmaal niet te voorkomen, dit soort mensen zijn zo doortrapt."

Dit soort opmerkingen getuigen van het feit dat medewerkers zich de lessen uit de rapporten van de Raad voor de Veiligheid nog niet hebben eigen gemaakt. Laat duidelijk zijn dat wij niet twijfelen aan hun harde werk en goede intenties. Het gaat hier om een cultuuromslag, die door het management moet worden aangestuurd.

Welke eisen stelt u aan Fivoor om deze cultuuromslag te bereiken?
Ziet u al wat van die cultuuromslag?
Zo ja, welke voorbeelden heeft u daarvan?

Als uitvloeisel van het vorige willen wij graag meer concreet in gaan op de volgende onderwerpen met betrekking tot veiligheid. Onderwerpen waarbij wij tot nu toe bij het management tegen een muur oplopen.

1. De discussie over de **avondklok** hebben wij opnieuw op de agenda laten zetten.
   In deze discussie heeft u gezegd dat de BDD, in de klankbordgroep, afspraken kan maken met Fivoor, om te realiseren dat er eenduidig beleid komt tav vertrek van patiënten (niet midden in de nacht) of verlof en de eindtijd daarvan in de avond. Fivoors reactie is dat zij dat niet kunnen doen (wettelijk) en dat dus niet willen afspreken. **Wat vindt u van deze houding van Fivoor? Wat kunt u doen om hier wel afspraken over te maken?**

2. **Het afsluiten van de looproute door Duivenhorst** dito.
   Deze looproute wordt nu afgesloten, voor alle Doldenaren behalve Duivenhorsters.
   Dit omdat de instelling geen adequate maatregelen wil nemen tegen de overlast door cliënten op deze looproute. Wij hebben verzocht om verplichte begeleiding van (een deel van) de cliënten door buurtcoaches als zij gebruik willen maken van de looproute door Duivenhorst. Het voordeel van deze constructie is dat ook medewerkers van Fivoor die begeleiding naar dorp/station prettig vinden (b.v. bij schemer en donker) mee kunnen lopen. Secundair vroegen wij om het opleggen van een verbod aan (een deel van de cliënten) om de looproute te gebruiken.
   Fivoor weigert dit, zowel ons primaire als subsidiaire voorstel.
   Dit resulteert in het beperken van vrijheden van alle dorpsbewoners omdat Fivoor de vrijheden van een aantal van zijn cliënten niet wil beperken. De burgemeester moet zich voor deze afsluiting langs en wellicht over de randen van de wet begeven. Inmiddels zijn er vele bedenkingen uit het dorp tegen het voornemen van de burgemeester ingebracht.
   Wat vindt u van deze weigering van Fivoor ?)

3. Na de laatste teleurstellende klankbordgroepbijeenkomst willen wij opnieuw **uitbreiding van het aantal buurtcoaches** op de agenda zetten.
   Zoals u weet en zoals ook de insteek is, vraagt Fivoor aan de klankbordgroep wat zij als verbeterpunten wensen. Maar er wordt vervolgens niets met de aangereikte en zeer concrete verbeterpunten gedaan. Bijvoorbeeld de wens van de klankbordgroep om het aantal buurtcoaches te verdubbelen en die pro actief op cruciale plekken in het dorp in te zetten. Ook de burgemeester heeft dit verzocht.
   Ons verzoek is geconcretiseerd met het verzoek om meelopen van buurtcoaches door Duivenhorst, toezicht op ongewenst gedrag en drankgebruik bij de boom voor de Albert Heijn etc.
   Daarvan zegt Fivoor dat dat niet nodig is en stelt zichzelf vervolgens tot doel om de zichtbaarheid van de buurtcoaches te vergroten...

Incidenten en overlast worden op deze manier echter niet voorkomen. En de angst voor een herhaling van een drama als met Anne Faber ook niet.
Wij krijgen hier een gevoel van "windowdressing" bij, evenals bij het volgende: Ons is vanaf de moord op Anne Faber verteld dat er voldoende camerabewaking was. Nadat er afgelopen voorjaar een hennepkwekerij was opgerold, kregen wij te horen dat het cameratoezicht werd uitgebreid met camera's in de gebouwen. Afgelopen maand, na een brand, krijgen wij wederom het bericht dat er camera's in en rond de gebouwen worden geplaatst. Bij nader inzien was de camerabewaking dus niet voldoende en werden wij onterecht gerustgesteld

Als klap op de vuurpijl stelde Fivoor tijdens de klankbordgroep van 23e juli j.l. dat wij de noodzaak van meer buurtcoaches maar cijfermatig moesten onderbouwen. Die expertise hebben wij natuurlijk niet. Wij zien alleen dat het aan voldoende toezicht ontbreekt.
Wat is uw visie hierop en op het niet willen inzetten van meer buurtcoaches?

4 Onderstaand incident is niet door Fivoor aan de klankbordgroep gemeld. Een lid van de klankbordgroep heeft het in de vergadering van 23 juli aan de orde gesteld. Het komt niet terug in de notulen.
Het gebeurde op het moment dat 112 uitviel: Een ex-client die agressief is en dealt op het terrein van Altrecht, zorgt voor overlast en raakt in een gevecht met een patiënt van Fivoor. De agressieve ex-client komt die dag uit een andere GGZ- instelling in de buurt.
Na interventie van de politie wordt hij door buurtcoaches en medewerkers van Fivoor zonder verdere begeleiding over de provinciale weg gezet en richting het dorp gestuurd. De opgefokte ex-cliënt wordt niet naar de andere instelling in de omgeving gebracht. Er wordt door niemand aangifte gedaan, daarover lijken zelfs afspraken gemaakt.
Dan loopt er dus in het dorp een geagiteerde ex-cliënt/ dealer rond, waar niemand zich bij Fivoor of Altrecht druk om maakt. Dit getuigt volgens ons niet van een goede balans tussen zorg en veiligheid.
Is er naar uw indruk feitelijk vooruitgang geboekt op het gebied van dit soort incidentenbestrijding? Zo ja, waar blijkt dat uit?
Heeft Fivoor dit incident uit zichzelf aan u gemeld?

Tenslotte resten ons de vragen:
Handhaaft u uw verscherpt toezicht? Zo niet, waarom niet?
Kunnen wij erop vertrouwen dat er in de toekomst geen gevaarlijke cliënten meer bij Fivoor worden geplaatst?

Wij zien uit naar uw komst op de 24e september.

Vriendelijke groet,

Belangenvereniging Den Dolder
mr. J.H. Scherphuis, secr.

C.C. (per e-mail):
Directie Fivoor
Burgemeester gem. Zeist
Dhr, J. Idenburg (Min. J&V)